

Factsheet Internationale handel

Inleiding

Export is belangrijk voor de Nederlandse welvaart. Ongeveer 32% van het bruto binnenlandse product in Nederland hebben we te danken aan export. Weliswaar is de Friese economie iets minder op export gericht dan andere delen van Nederland, ook in Fryslân is de export van groot belang voor de Friese economie en werkgelegenheid. De provinciale exportcijfers zijn gebaseerd op fysieke bedrijven die in de provincie gevestigd zijn. Grote buitenlandse bedrijven die via Nederland hun goederen distribueren over Europa (en Nederland), zonder noemenswaardige vestiging in Nederland zijn hierin niet meegenomen. Het gaat dan dus ook vaak om wederuitvoer. Deze tellen veelal wel mee in de publicatie van landelijke exportcijfers, omdat de goederen bijvoorbeeld in Nederland tijdelijk zijn opgeslagen én in eigendom zijn geweest van een Nederlands ingezetene.

Laatste wijziging: 20-03-2024

Highlights

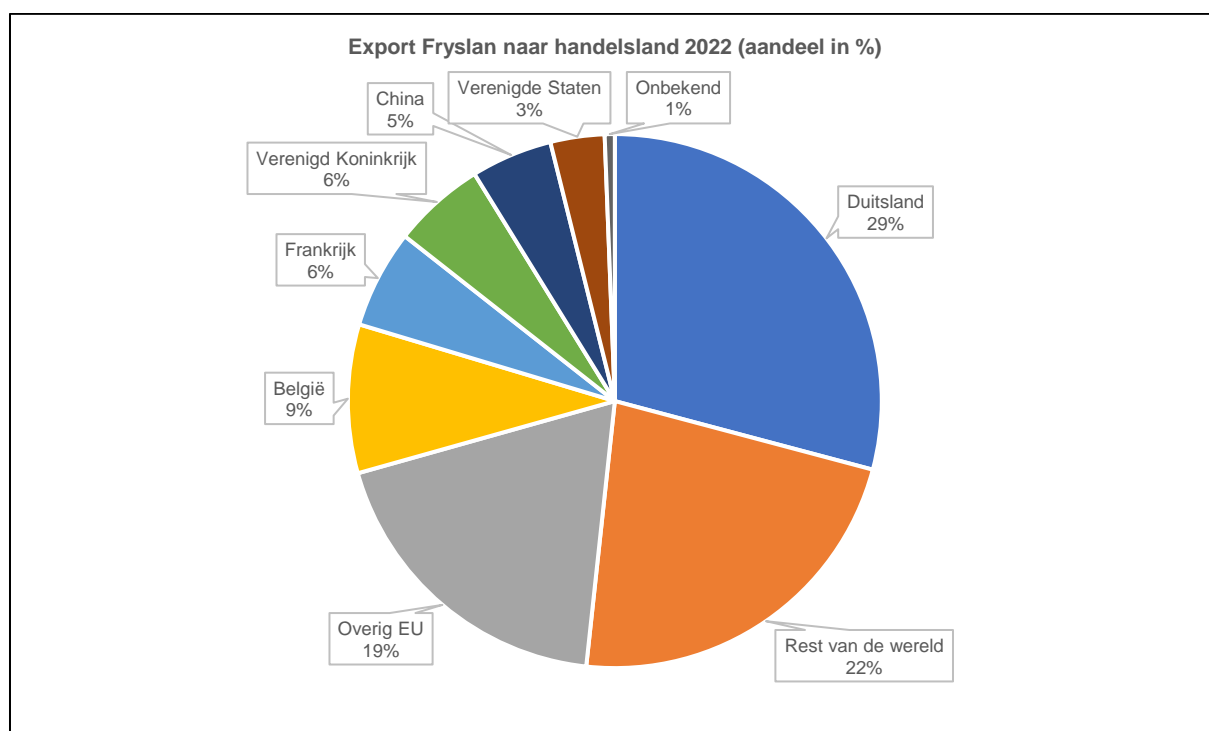
- *De totaalwaarde van de Friese export van goederen was in 2022 grofweg 9,5 miljard euro. Ruim de helft (62%) van de Friese export ging in 2022 naar landen in de Europese Unie. Duitsland is goed voor 29% van de Friese export.*
- *De totale exportwaarde in 2022 is ten opzichte van 2021 met bijna 1,5 miljard toegenomen, goed voor een groei van 18,2%.*
- *Met een totaalwaarde van 3,8 miljard euro leveren machines en transportmiddelen de grootste bijdrage aan de Friese export. Goed voor een aandeel van 40%. Producten uit de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie vertegenwoordigen met een waarde van 3,1 miljard bijna een derde van de Friese export.*
- *Gelet op de onderverdeling naar goederensoorten is te zien dat het aandeel export van landbouw en voedsel in Fryslân veel groter is dan landelijk gemiddeld.*
- *In 2022 was bij 8,2% van de Friese bedrijven sprake van internationale handel.*
- *Ten opzichte van 2013 (8%) is het aandeel bedrijven met internationale handel in Fryslân iets gestegen. Landelijk nam dit aandeel af van 10,4% naar 9,1%.*

Ter informatie: trendbreuk exportcijfers CBS

Het CBS heeft haar methodiek voor de berekening van regionale internationale handel op twee punten aangepast. 1) Met ingang van 2022 is de koppeling tussen de gegevens van internationale handel en het bedrijvenregister verbeterd. Hierdoor is een groter deel van de handelswaarde te koppelen aan bedrijven. Om het gezamenlijke effect van bovenstaande veranderingen in te kunnen schatten heeft het CBS de gegevens voor 2021 ook berekend volgens de methode van 2022. Dit maakt dat er in ieder geval een vergelijking te maken is tussen de handel in 2021 en 2022. Al geldt dit niet voor iedere provincie. Consistente meerjarige trends voor de handel in verschillende goederensoorten en handelslanden zijn vanwege de trendbreuk niet mogelijk. Vanaf 2021 is sprake van een nieuwe trend. Op de indicator 'aandeel bedrijven met internationale handel' heeft de trendbreuk weinig effect.

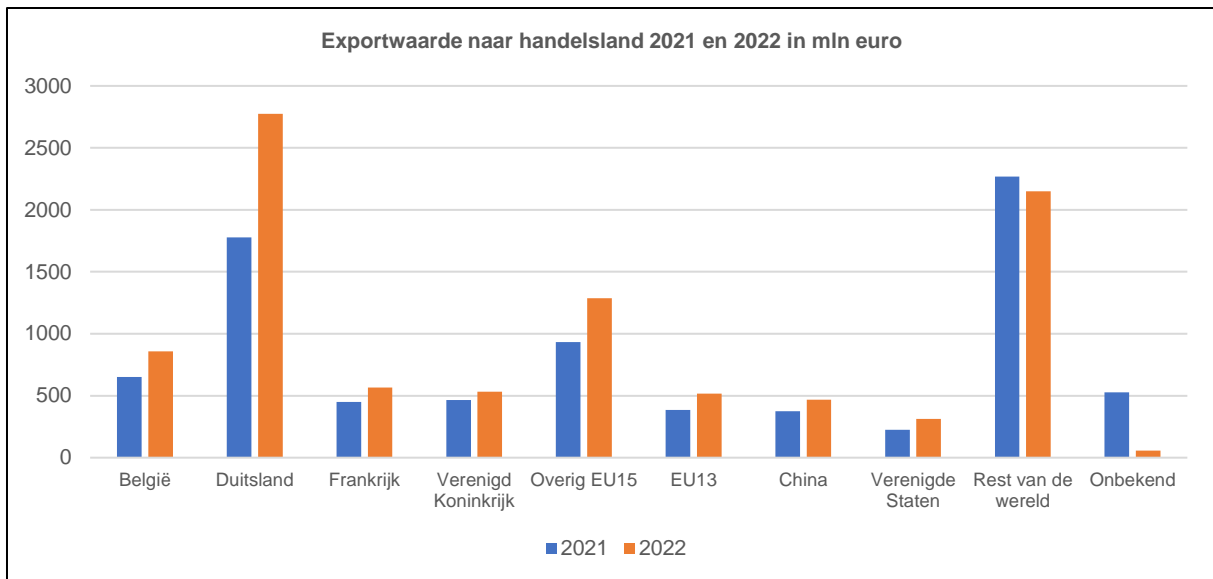
2) De handel in gas en elektriciteit is met ingang van 2022 niet meer aan afzonderlijke bedrijven gekoppeld. Hierdoor is er voor deze goederen geen bedrijf bekend, dus geen bedrijfslocatie waardoor er geen regionale indeling gemaakt kan worden.

Export naar handelsland

Figuur 1: Friese export naar land van bestemming in 2022 (voorlopige cijfers). Bron: CBS

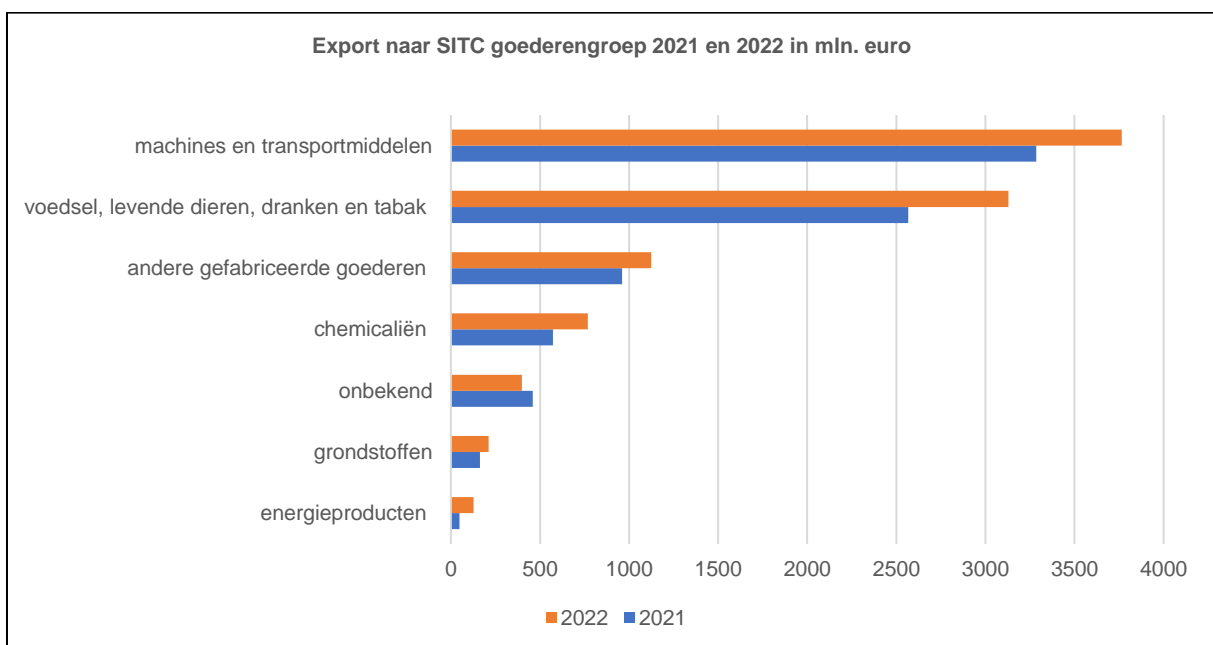
De totaalwaarde van de export van goederen van Friese bedrijven was in 2022 ruim 9,5 miljard euro. Daarmee droeg Fryslân 1,6% bij aan de totale Nederlandse export. Van de totale Friese export ging in 2022 62% naar landen in de Europese Unie. Duitsland is met een aandeel van 29% de belangrijkste exportbestemming voor Friese bedrijven, gevolgd door België (9%) en Frankrijk (6%). De overige EU landen zijn samen goed voor 19% van de Friese export. Het verenigd koninkrijk is goed voor een aandeel van 5,6%. Buiten Europa heeft China een aandeel van 4,9% in export en gaat 3,3% van de Friese export naar de Verenigde Staten. Ruim een vijfde deel (22,3%) van de Friese export gaat naar andere dan genoemde landen.

Figuur 2: Friese export naar land van bestemming 2021-2022. Bron: CBS

De totale exportwaarde in 2022 is ten opzichte van 2021 met bijna 1,5 miljard toegenomen, goed voor een groei van 18,2%. Met name de export naar Duitsland is met een groei van 1 miljard fors toegenomen. De exportwaardes van alle provincies samen zijn goed voor een groei van 16,3%.

Export naar goederensoort

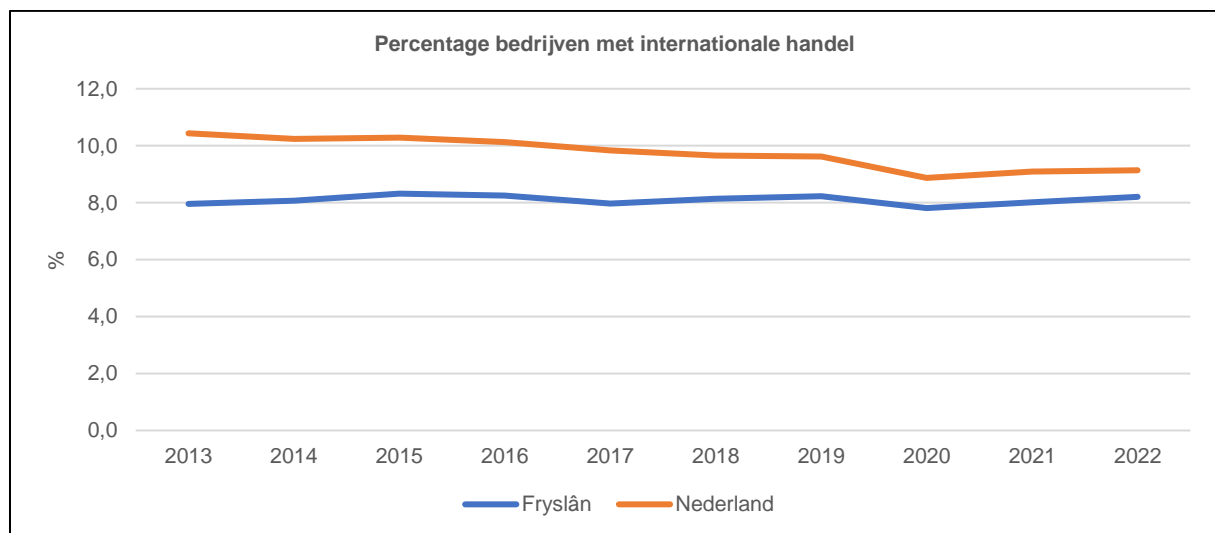

Figuur 3: Friese export naar goederensoort 2021 en 2022 (voorlopige cijfers) volgens SITC. SITC: De Standard International Trade Classification (SITC) is een goederenindeling, gemaakt door de VN, om de internationale vergelijkbaarheid van statistieken omtrent internationale handel te bevorderen. Bron: CBS

Met een totaalwaarde van 3,8 miljard euro leveren machines en transportmiddelen de grootste bijdrage aan de Friese export, goed voor een aandeel van 40%. Producten uit de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie vertegenwoordigen met een waarde van ruim 3,1 miljard bijna een derde van de Friese export. Daarnaast wordt er voor ruim 1,1 miljard aan andere gefabriceerde goederen- en voor 769 miljoen aan chemische producten geëxporteerd. De exportwaarde van grondstoffen bedroeg in 2022 212 miljoen en er werd voor 128 miljoen euro aan energieproducten geëxporteerd. Van de 399 miljoen aan exportwaarde is de goederensoort onbekend. Met name bij de export van machines/transportmiddelen en landbouw/voedingsmiddelenindustrie is in 2022 sprake van een toegenomen exportwaarde. Relatief gezien is de exportwaarde van chemicaliën en energieproducten het sterkst toegenomen.

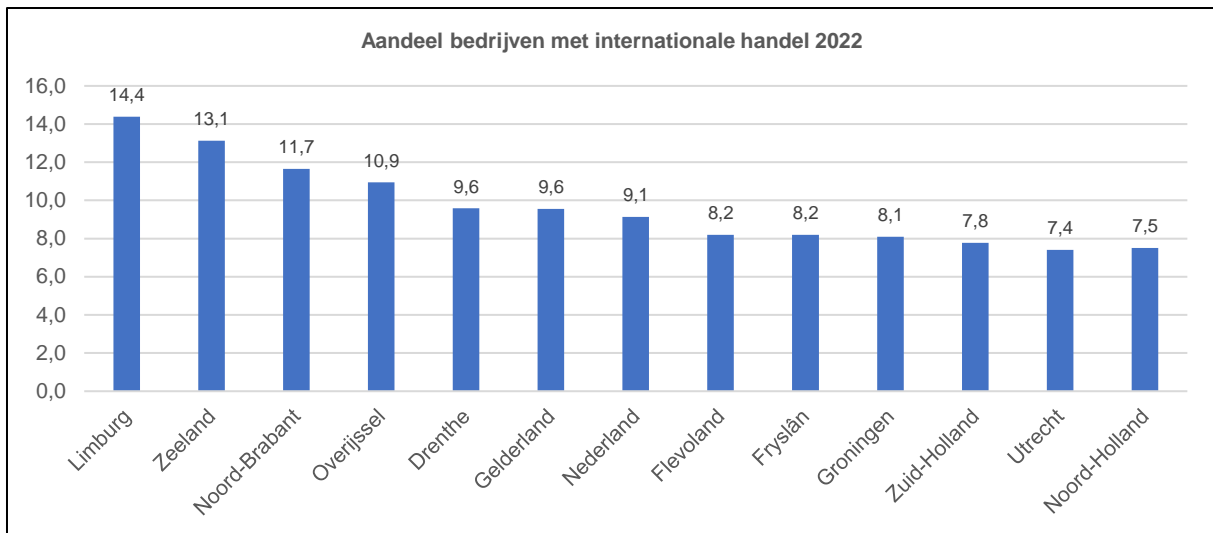
Internationale handel vergeleken

Volgens het CBS was in 2022 bij 8,2% van de Friese bedrijven sprake van internationale handel. Er sprake van internationale handel wanneer een bedrijf op jaarbasis voor minstens 5000 euro importeert of voor minstens 5000 euro exporteert. In tegenstelling tot de exportcijfers naar handelsland en goederensoort is het effect van de veranderde methodiek van het CBS op dit gegeven verwaarloosbaar en is hier wel een meerjarige trend te geven.

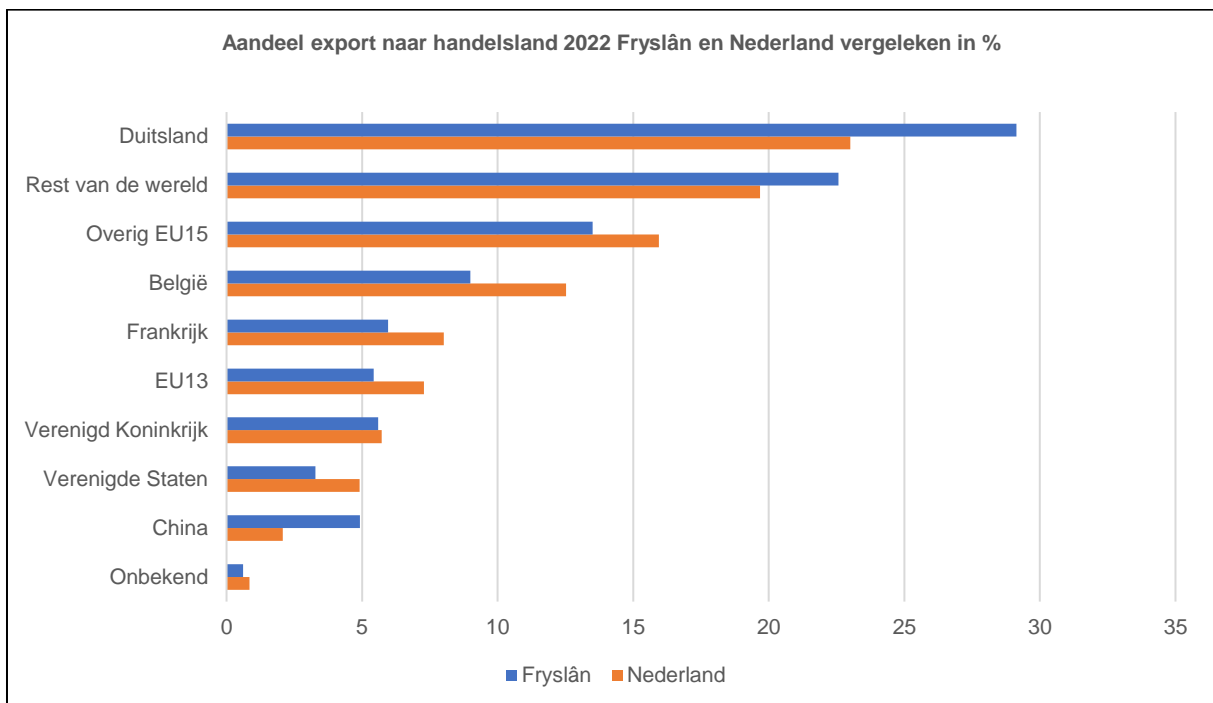
Figuur 4: Ontwikkeling aandeel bedrijven met internationale handel 2013-2022. Bron: CBS

Landelijk ligt het percentage bedrijven met internationale handel op 9,1%. Ten opzichte van 2013 (8%) is het aandeel bedrijven met internationale handel in Fryslân iets gestegen. Landelijk nam dit aandeel af van 10,4% naar 8,2%.

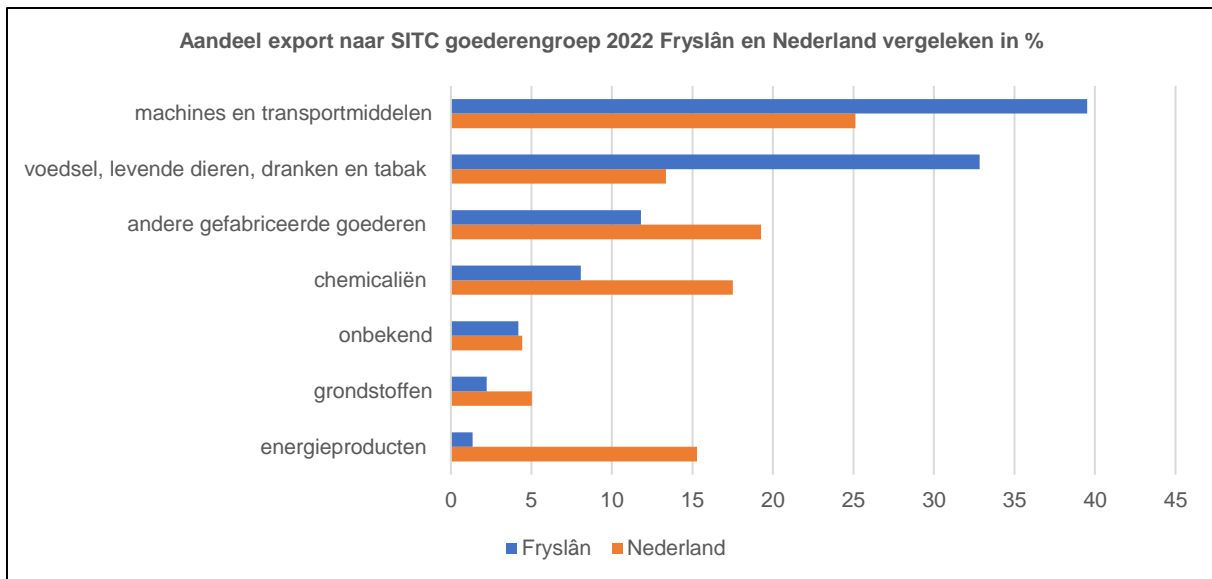

Figuur 5: Aandeel bedrijven met internationale handel (import en export) 2022 (voorlopige cijfers).
Bron: CBS

Bij bedrijven in provincies grenzend aan Duitsland en/of België is relatief vaker sprake van internationale handel. In Limburg en Zeeland is het aandeel bedrijven met internationale handel het hoogst en in Utrecht en Noord-Holland het laagst.

Figuur 6: Aandeel export naar handelsland Fryslân en Nederland vergeleken 2022 (voorlopige cijfers).
Bron: CBS

Figuur 7: Aandeel export naar goederensoort Fryslân en Nederland 2022 vergeleken (voorlopige cijfers) Bron: CBS

In vergelijking met het landelijk gemiddelde is het aandeel van exportwaarde van Friese bedrijven naar Duitsland, China en de rest van de wereld hoger. Het aandeel exportwaarde naar o.a. België, Frankrijk en de Verenigde Staten ligt in verhouding wat lager in Fryslân. Gelet op de onderverdeling naar goederensoorten is te zien dat het aandeel export van landbouw en voedsel in Fryslân veel groter is dan landelijk gemiddeld. Ook de exportwaarde van machines en transportmiddelen is relatief groot in Fryslân. Het aandeel export van chemicaliën, grondstoffen, energieproducten en andere gefabriceerde goederen ligt in Fryslân daarentegen lager dan gemiddeld.

Volgens het Centraal Planbureau was er in 2022 sprake van een uitbundige wereldhandelsvraag. Deze was een logisch gevolg na corona. Een deel van de handelsvraag was inhaal en hiermee van tijdelijke aard. De wereldhandelsvraag is nu weer dalende.

Bronvermelding en meer informatie

- *Maatwerktabellen Goederenhandel per provincie, Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*
- *Ramingen Centraal Planbureau (CPB)*